

Шляхам Ільіча

Па нашай зямлі крочыць светлавокая, звонкагалосая вясна. Цудоўнымі фарбамі абнаўлення іскрыцца красавік. І сімвалічна, што менавіта ў гэты веснавы месяц мы адзначаем шчаслівую дату гісторыі — дзень нараджэння Уладзіміра Ільіча Леніна. Пройдуць вякі і тысячагоддзі, але ў памяці ўдзячнага чалавецтва ўсё гэтак жа ярка будзе ззяць знамянальная дата — 22 красавіка 1870 года.

Ленін!

Усё, што ёсць у нашым народзе сапраўды вялікага і гераічнага, — ясны розум, адважнасць у барацьбе, магутная воля, якая пераадоўвае любыя перашкоды, свяшчэнная нянавісць да рабства і прыгнечання, рэвалюцыйны запал, бязмежная вера ў творчыя сілы мас — усё гэта знайшло цудоўнае ўвасабленне ў Леніне.

Жыццё Леніна — нязгасны прыклад служэння народу, высокі подзвіг у імя шчасця простых людзей зямлі. Яго думка, пісаў Аляксей Максімавіч Горкі, нібы тая стрэлка компаса, заўсёды скіроўвалася вастрыём у бок класавых інтарэсаў працоўнага народа.

Ленін марыў аб шчаслівым, заможным жыцці для ўсіх народаў нашай краіны, для кожнай працоўнай сям'і, аб здароўі і радасці для ўсіх дзяцей, аб даступнасці скарбніц навукі і культуры для ўсіх, аб росквіце народных талентаў, аб дабрабыце і даўгалецці ветэранаў працы. Яго вялікае сэрца поўнілася дзейнай любоўю да рабочага чалавека. У самыя цяжкія дні грамадзянскай вайны, калі краіна адбівалася з апошніх сіл ад белагвардзейцаў і замежных інтэрвентаў, Ленін з хваляваннем гаварыў старой германскай камуністцы Клары Цэткін:

— Тысячы, дзiesiąткі тысяч сялян і рабочых ходзяць цяпер з параненымі нагамі... З якога глыбокага і страшэннага пекла павінен узняцца, выбіцца наш бедны народ!.. Але я веру ў яго гераізм, ён выб'ецца!

Ствараючы Камуністычную партыю, засноўваючы першую ў свеце дзяржаву рабочых і сялян, Уладзімір Ільіч Ленін быў цвёрда ўпэўнены ў тым, што матухна-Русь, «убогая і бяссільная», стане неўзабаве ў поўным сэнсе слова магутнай і багатай. Дзеля гэтага, гаварыў ён, ёсць у нас матэрыял і ў прыродных багаццях, і ў запасе чалавечых сіл, і ў цудоўным размаху, які надала народнай творчасці вялікая рэвалюцыя.

[Заканчэнне на 3-й стар.]

1870

1965

Уладзімір Ільіч Ленін.

ПАДЗЕІ • ЛЮДЗІ • ФАКТЫ

МІНСК

Больш 30 тыпаў розных сельскагаспадарчых машын і прылад пастаўляе прамысловасць Беларускага саўнаргаса працаўнікам сельскай гаспадаркі. Заказы сяла выконваюць дзесяткі прамысловых прадпрыемстваў. З пачатку года яны выпусцілі і паставілі калгасам і саўгасам звыш 16,5 тысячы трактараў, тысячы трактарных прычэпаў, шмат сіласаўборачных камбайнаў, бульбакапалак, аўтапалак, плугоў, барон, а таксама іншых машын і механізмаў. Вытворчасць сельскагаспадарчай тэхнікі расшыраецца.

БРЭСТ

На ўсходняй ускраіне Брэста пачалося будаўніцтва вучэбнага корпуса інжынерна-будаўнічага інстытута. Яго аўдыторыі запоўняць 1 250 студэнтаў трох факультэтаў. Па 750 чалавек прымуць вяржніе і завочнае аддзяленні. На закладцы фундамента інстытута працуе бригада дэпутата гарадскога Савета Віталія Вермяюка. Усе члены гэтай бригады вучацца ў вяржняй школе. Мара хлопцаў — паступіць у інстытут, які яны будуць сваімі рукамі.

ГРОДНА

Лясгасы вобласці распачалі веснавыя пасады дрэў. Калектыў Божскага лясніцтва Гродзенскага раёна перанёс з гадавальнікаў на падрыхтаваны дзялянкі паўмільёна саджанцаў сасны і бярозы. Сёлета на Гродзеншчыне намечана закладзіць звыш пяці тысяч гектараў новых лясоў.

ЛЮБАНЬ

Усё большы размах набываюць палявыя работы ў гаспадарках раёна. Хлебарабы сельгасарцелі імя Суворова закончылі сябу шматгадовага пубіну. Абудзіліся палі саўгаса «Любанскі». За кароткі час падкормлена 400 гектараў азімых, уносяцца ўгнаенні пад яравыя культуры на тарфяніках. Палявыя работы вядуцца ў сельгасарцелях імя Гуляева, «Перамога», імя Гарбачова, саўгаса «Гарадзьячыцы».

ГРОДНА

На Гродзенскім жалезабетонным заводзе пачат выпуск спецыяльных пліт для падвеснай столі, якая будзе зманціравана на галоўным корпусе баваўняна-прадзільнай фабрыкі горада. Такое новаўвядзен-

не ўпершыню сустракаецца ў будаўнічай практыцы рэспублікі. Плошча падвеснай столі вельмі вялікая — 54 тысячы квадратных метраў. Для яе будзе выраблена тысяча аблегчаных пліт.

ЖАБІНКА

Закончан сезон перапрацоўкі буракоў на буйнейшым у рэспубліцы Жабінкаўскім цукровым заводзе. Выпрацавана больш чым 340 тысяч цэнтнераў цукру. Цяпер завод рыхтуецца да перапрацоўкі кубінскага цукру-сырцу.

ВІЛЕЙКА

Нядаўна тут адкрыта новая навучальная ўстанова — гарадское прафесіянальна-тэхнічнае вучылішча. Яно будзе рыхтаваць кваліфікаваных слесараў для аўтарамонтных заводаў.

ЛЕПЕЛЬ

Багатыя лясы і пушчы Бярэзінскага запаведніка рэдкімі

У горадзе Барысаве завяршаецца будаўніцтва другой чаргі завода пластмасавых вырабаў. Будаўнікі і мантажнікі заканчваюць укладку падземных камунікацый: манціруюць вентыляцыйныя і ацяпляльныя сістэмы. Добра працуе на ўкладцы труб цеплаізаляцыі завода Міхаіл Чарныш. У яго працоўнай біяграфіі гэта ўжо не першая новабудова. НА ЗДЫМКУ: адзін з лепшых электраваршчынаў Мінскага мантажнага ўпраўлення № 1 М. Чарныш за работай.

Фота Г. УСЛАВА.

жывёламі. Жывуць тут ласі і алені, казулі і барсукі. Нядаўна адлоўлена вялікая група зяброў. Частку іх адправяць у Германскую Дэмакратычную Рэспубліку для засялення лясоў.

МАСКВА

Каля 22 тысяч студэнтаў з 128 краін навучаюцца цяпер у вышэйшых навучальных установах СССР. З гэтага года ўпершыню ў практыцы савецкай вышэйшай школы выпускнікам вышэйшых навучальных устаноў — замежным грамадзянам, якія паспяхова абаранілі дыпломныя праекты, здалі дзяржаўныя экзамены, будуць прысуджацца па рашэнні саветаў вучоных ступені магістраў адпаведных галін навук.

СМАЛЕНСК

На ўскраіне старадаўняга горада ўзняўся вялікі вытворчы корпус з жалезабетону, шкла і палімерных матэрыялаў. Гэта буйнейшая ў Савецкай краіне фабрыка па вырабу брыльянтаў. Тут алмаз ператвараецца ў караля каштоўнасцей. Каб маленкі камень заіскрыўся, трэба нанесці на яго 17—57, а часам і больш граней.

МІНСК

Цесныя эканамічныя сувязі ўстанавіліся паміж Беларуссю і Венгерскай Народнай Рэспублікай. Больш 40 прамысловых прадпрыемстваў Беларускага саўнаргаса пастаўляюць сваю прадукцыю ў гэту краіну. У сваю чаргу, Беларусь атрымлівае ад венгерскіх сяброў вялікую колькасць рознага абсталявання і матэрыялаў для прамысловых прадпрыемстваў і будоўляў.

Красавік, а ў магазінах Мінска і Брэста заўсёды маецца свежая беланачанная капуста. Адзін з пастаўшчыкоў яе — саўгас «Мухавец» Брэсцкага раёна. Высокі Ураднік гэтай культуры атрымала гаспадарка ў мінулым годзе. Частка яго была забуртавана ў траншэях і захавана да вясны.

У гэтым годзе пад гароднінныя культуры ў гаспадарцы адводзіцца плошча 113 гектараў. Мяркуюцца, што гароднінаводства прынесе саўгасу каля 16 тысяч рублёў чыстага прыбытку.

На здымку: трантарыст Уладзімір Панасюк культывіруе глебу пад гароднінныя культуры.

Фота В. ГЕРМАНА.

ЛОНДАН. «Мы знаходзім сотні мільёнаў фунтаў стэрлінгаў на сродкі знішчэння жыцця і не можам выдаткаваць дастаткова сродкаў для барацьбы з ворагам чалавечтва — ракам», — заявіў у палаце абшчыні лейбарыст Алан Біні. Біні патрабаваў, каб урад выдаткаваў больш сродкаў на барацьбу супраць рака.

Аднак гэты заклік не сустрэў водгуку. Дзяржаўны міністр асветы і навукі Прэнніс паведаміў, што агульныя асігнаванні на медыцынскія даследаванні ў новым фінансавым годзе складуць прыкладна 9,5 мільёна фунтаў стэрлінгаў.

Ваенныя расходы Англіі ў 1965 годзе прадугледжаны ў суме 2 з лішнім мільярды фунтаў стэрлінгаў.

БОН. У сувязі з пазіцыяй нарвежскага ўрада камандаванне бундэсвера і НАТО вымушаны адмовіцца ад далейшага ўдзелу падраздзяленняў заходнегерманскай арміі ў манеўрах войск НАТО ў раёнах Нарвегіі, ля мяжы з Савецкім Саюзам.

ДАКАР. Сенегальскі народ адзначыў сваё нацыянальнае свята — Дзень незалежнасці. Пасля каланізатараў, вымушаных 5 год назад пакінуць Сенегал, у гэтым раёне Паўночна-Заходняй Афрыкі засталася слабаразвітая прамысловасць, прымітыўная сельская гаспадарка.

Савецкі народ з вялікай сімпатыяй адносіцца да працоўных Сенегала. Заклучана савецка-сенегальскае пагадненне аб эканамічным і тэхнічным супрацоўніцтве. СССР акажа Сенегалу садзеянне ў стварэнні комплексу па перапрацоўцы тунца. Наша краіна дапамагае таксама Сенегалу ў падрыхтоўцы нацыянальных тэхнічных кадраў.

БОН. У заходнегерманскім горадзе Аўгсбургу закончыўся працэс ваеннага нацыскага злачынства былога гауптштурмфюрэра СС Гюнтера Вальца. Зімой 1941—1942 года, камандуючы паліцэйскім батальёнам, Гюнтер Вальц аддаваў загады аб расстрэлах польскіх грамадзян і савецкіх ваеннапалонных у раёне Любліна (Польшча), а таксама асабіста ўдзельнічаў у правядзенні гэтых расстрэлаў. Аднак заходнегерманскі суд прыгаварыў яго толькі да 13 год турмы.

НЬЮ-ЁРК. З амерыканскай ваенна-паветранай базы Вандэнберг (штат Каліфорнія) была запушчана на арбіту спадарожніка Зямлі ядзерная славая ўстаноўка «Снап-10», здольная даваць электраэнергію для йоннага ракетнага рухавіка. Пасля таго, як яна выйшла на арбіту, ядзерны рэактар быў прыведзены ў дзеянне.

ВЕНА. Парламент Аўстрыі прыняў дадатак да крымінальнага кодэксу краіны, які дае права органам правасуддзя прыцягнуць да адказнасці нацысцкіх злачынцаў за зробленыя імі забойствы незалежна ад тэрміну даўнасці.

ВАШЫНГТОН. Сенат ЗША адобрыў асігнаванне 15 283 мільёнаў долараў, прызначоных гэта на вытворчасць ракет, будаўніцтва самалётаў, пачатковых лодак і правядзенне даследчых работ у ваеннай галіне на 1966 фінансавы год.

Гарантавана Канстытуцыяй

В. ЛУЗГІН,
намеснік міністра
сацыяльнага
забеспячэння

Наша сацыялістычная дзяржава клопатліва аб чалавеку з дня яго нараджэння і да глыбокай старасці. Права савецкіх людзей на матэрыяльнае і сацыяльнае забеспячэнне замацавана Канстытуцыяй Саюза ССР і з'яўляецца адной з важнейшых заваёў Вялікага Кастрычніка.

Мільёны сем'яў рэальна адчулі вынікі нядаўна праведзеных партый і ўрадам сацыяльных мерапрыемстваў па павышэнні зароботнай платы нізка-аплачваемым рабочым, служачым, павышэнні пенсій. У выніку ўвядзення ў дзеянне новага Закона аб дзяржаўных пенсіях колькасць пенсіянераў, якія знаходзяцца на ўліку ў органах сацыяльнага забеспячэння рэспублікі, павялічылася з 618 тысяч да 823 тысяч чалавек. Размер сярэднемесячнай пенсіі за гэты час павялічыўся ў 2,3 раза, а выдаткаванні на пенсійнае забеспячэнне ўзраслі больш чым у 5 разоў і склалі ў 1964 годзе 211 мільёнаў рублёў, або 28 працэнтаў агульных затрат, прадугледжаных бюджэтам на сацыяльна-культурныя мерапрыемствы.

Да нядаўняга часу ў многіх калгасах нашай рэспублікі пенсіі старым і непрацаздольным калгаснікам выплочваліся з фондаў калгасаў. Закон аб пенсіях і дапамозе членам калгасаў паставіў пенсійнае забеспячэнне калгаснікаў на новую аснову. Калгаснікі атрымліваюць пенсіі і дапамогу з цэнтралізаванага саюзнага фонду сацыяльнага забеспячэння калгаснікаў, які стварае за лік даходаў сельгасарцелей і асігнаванняў з дзяржаўнага бюджэту. У сувязі з тым, што адлічэнні калгасаў нашай рэспублікі яшчэ не забяспечваюць цалкам выдаткаванні на выплату пенсій, недастаючая сума выдаткоўваецца з дзяр-

жаўнага бюджэту. Калгаснікам устаноўлены тры ж віды пенсій, што рабочым і служачым: па старасці, па інваліднасці, у выпадку страты кармільца. Пенсіі па старасці вызначаны ў размеры 50 працэнтаў ад заробтку да 50 рублёў і звыш таго 25 працэнтаў ад больш высокага заробтку. Максімальны размер пенсіі 102 рублі.

Як у пенсійным забеспячэнні рабочых і служачых, так пры прызначэнні пенсій калгаснікам ажыццяўляецца прынцып размеркавання «кожнаму па працы». Лепш забяспечваюцца тыя калгаснікі, якія лепш працуюць і ўносяць большы ўклад у грамадскую вытворчасць. Так, напрыклад, члены сельгасарцелі «Рассвет» Кіраўскага раёна Іваноў Лазар Дзмітрыевіч штомесяц атрымлівае пенсію ў размеры 49 рублёў, Іваніцкая Васіліца Міхайлаўна — 43 рублі.

У рэспубліцы маюць права на пенсію больш 400 тысяч калгаснікаў. У калгасе «Зара камунізма» Баранавіцкага раёна пенсіі будуць атрымліваць больш 350 чалавек, у сельгасарцелі «Рассвет» Кіраўскага раёна — каля 500 калгаснікаў.

Новы закон прадугледжвае і гарантаваныя выплаты дапамогі па цяжарнасці і родах жанчынам — членам калгасаў. Парадак іх прызначэння і выплата ў асноўным прадугледжаны тым жа, што і для работніц і служачых.

Важным з'яўляецца і прыняты нядаўна Указ Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР аб павышэнні дзяржаўных пенсій інвалідам і сем'ям, страціўшым кармільца. Інвалідам ваіны, атрымаўшым раненні і кантузіі пры абароне Радзімы або стаўшым інва-

лідамі ў выніку захворвання на фронце, павышаюцца мінімальныя пенсіі з 1 мая 1965 года.

Інвалідам Айчынай ваіны прадастаўлены льготы для ўладкавання на работу. Кіраўнікі прадпрыемства абавязаны стварыць для такіх людзей неабходныя ўмовы працы. Напрыклад, прыём на работу з няпоўным рабочым днём з аплатай за поўны рабочы дзень.

Паляпшаецца лячэбна-прафілактычная дапамога інвалідам ваіны. Органамі сацыяльнага забеспячэння і аховы здароўя штогод на гэтыя мэты выдаткоўваецца каля 500 тысяч рублёў. Забяспечваецца прывілеяванае абслугоўванне ў лячэбных установах і ўнечарговая гаспіталізацыя. За медыкаменты ў аптэках, якія наогул вельмі танныя, інваліды Айчынай ваіны плоцяць толькі 20 працэнтаў іх кошту. Саўнаргасу, міністэрствам, ведамствам, райвыканкомам прапаноўваецца аказваць усямернае садзеянне інвалідам Айчынай ваіны і сем'ям загінуўшых ваеннаслужачых у будаўніцтве індыўідуальных жылых дамоў, забяспечваць іх жыл-пловчай, даваць беспрацэнтныя пазыкі на жыл-вае будаўніцтва ў размеры да 1 000 рублёў з выдатай на працягу 10 год, пачынаючы з 3-га года выдачы пазыкі. Інвалідам Айчынай ваіны першай і другой груп, а таксама частцы інвалідаў трэцяй групы дазваляецца бясплатна праезд на ўсіх відах гарадскога пасажырскага транспарту (за выключэннем таксі).

Вялікімі клопатамі дзяржавы і ўсіх савецкіх людзей акружаны сем'і загінуўшых воінаў. Дзеці, якія засталіся без кармільца, карыстаюцца правам на ўнечарговую прыём у дзіцячы ўстановы, дзе яны знаходзяцца на поўным дзяржаўным забеспячэнні. На іх распаўсюджваецца таксама і рад іншых льгот.

Прыведзеныя мерапрыемствы партыі і Савецкага ўрада з'яўляюцца новым сведчаннем іх клопату аб дабрабыце народа, павышэнні яго матэрыяльнага ўзроўню.

Шляхам Ільіча

(Пачатак на 1-й стар.)

Спраўдзіліся гэтыя прарочыя лініі словы! Савецкі народ, кіруемы партыяй камуністаў, партыяй Леніна, святы выконваючы лініі запаведны, у кароткі гістарычны тэрмін ператварыў сваю краіну ў перадавую, сапраўды магутную і багатую дзяржаву. У СССР поўнасцю і канчаткова перамог сацыялізм. Ён раскаваў драмаўшыя ў народзе творчыя сілы, акрыліў савецкіх людзей, зрабіў іх сапраўднымі волатамі, якім пад сілу сёння грандыёзнейшыя справы па будаўніцтву самага справядлівага ладу на зямлі — камуністычнага ладу.

Вялікі Ленін стаяў ля калыскі дружбы савецкіх народаў. Ленінскія ідэі аб стварэнні добраахвотнага саюза нацый, такога саюза, які не дапускаў бы ніякага прыгнёчання адной нацыі другой, быў бы заснаваны на раўнапраўі і дружбе, на салідарнасці і ўзаемадапамозе іх, выклікалі карэнны паварот у лёсе ўсіх народаў нашай краіны, у тым ліку і беларускага народа.

Наш пясняр, незабыўны Якуб Колас, успамінаючы мінулае, з вялікім болям у сэрцы пісаў: «У маіх вачах да гэтага часу стаяць вузенькія разнамасныя палоскі сялянскай зямлі. Я бачу журботныя, суровыя ў сваёй пакутнай прастаце прыдарожныя крыжы, крыжы пры ўваходзе і выхадзе з вёскі. Яны быццам падкрэсліваюць сабой тое невыноснае гора, што выпала на долю нашага народа. А побач з убоствам беларускіх хат, побач з простымі крыжамі, што сімвалізавалі пакуты народа, раскідаліся багатыя панскія двары, якія захапілі зямлі народа. Лютаваў царскі дэспатызм, і не было ўпынку сваволлю царскіх сатрапаў. Я памятаю карціну вялікага народнага гора, яго бяспраўя, голаду і заняпаду».

Назаўсёды адышлі ў нябытныя змрочныя часіны. Беларусь сёння — адзін з буйнейшых індустрыяльных раёнаў Савецкага Саюза. Наша рэспубліка, насельніцтва якой складае 4 працэнты насельніцтва СССР, дае звыш 15 працэнтаў агульнасаюзнага выпуску трактараў, звыш 11 працэнтаў металарэзных станкоў, звыш 13 працэнтаў веласпедаў, 15,5 працэнта здабычы торфу, 10,5 працэнта лянных тканін. За восем дзён беларуская прамысловасць вырабляе цяпер столькі прадукцыі, колькі выпускалася яе за ўвесь год у царскія часы. Адзін толькі Заводскі раён Мінска дае сёння прамысловай прадукцыі ў пяць разоў больш, чым уся Беларусь у 1913 годзе. Як тут не скажаш: ёсць такія лічбы, што гучаць нібы цудоўная музыка!

Поспехі беларускага народа

на ўсіх участках будаўніцтва новага жыцця ўяўляюцца яшчэ больш велічымі, калі ўспамінаеш, як спаласавалі, як знявечылі нашу зямлю ў гады другой сусветнай вайны фашысцкія захопнікі і іх хаўруснікі — буржуазныя нацыяналісты, нікічэжныя астрозскія, абрамчыкі, рагулі, станкевічы, кушалі. Гэтыя мярзотнікі спадзіваліся, што пасля страшэнных спусташэнняў і ахвяр, якія зазнаў беларускі народ пры гітлераўскім «новым парадку», ён ужо ніколі не ўзнімецца, не стане на ногі. Гісторыя жорстка пасмяялася з мізэрных пігмеяў!

Хутка мы будзем адзначаць вялікую дату — дваццацігоддзе з Дня Перамогі над фашысцкай Германіяй. Да нас, у Беларусь, з усіх куткоў неабсяжнай краіны Саветаў прыедзе нямала былых воінаў, якія ў памятным сорок чацвёртым годзе ачышчалі нашу зямлю ад фашысцкай погані. І можна з упэўненасцю сказаць, што да якога горада ці пасёлка яны ні будуць пад'язджаць, яны не пазнаюць яго. Толькі калі пільна ўгледзяцца, дык знойдуць адным ім вядомыя арыентыры і прыкметы (салдаты ніколі не забываюць пра тыя сцежкі, што прывялі іх да перамогі). Адбудаваны Мінск і Гомель, Віцебск і Магілёў, Гродна і Баранавічы, Бабруйск і Брэст... Шчыра кажучы, адбудаваны — не тое слова! Узняты з попелу і сваімі камяніцамі сёння, здаецца, падпіраюць само неба. Дарэмна былыя салдаты будучы шукаць позіракам тую зямлянку, якая дала прытулак сялянскай сям'і, што знайшла некалі свой родны кут па ўцалелай ад па-

жару печы. Салдаты памятаюць, колькі было гэтых зямлянак, гэтых змрочных сутарэнняў. Сёння яны пачуюць пах смаленых бярвенняў, убачаць прамень сонца, адбіты ад шыфернага даху.

І мы добра ведаем, што нам адным толькі сваімі сіламі ніколі б не ўдалося ўзняцца да зорных вышыняў свабоднага, шчаслівага жыцця. Кожны рабочы, кожны калгаснік, кожны інтэлігент нашай рэспублікі добра ўсведамляе, што менавіта дружба народаў СССР, выкаваная Леніным, партыяй камуністаў, дала магчымасць беларускаму народу стварыць першакласную сучасную індустрыю, буйную механізаваную сельскую гаспадарку, стварыць выдатныя скарбніцы навукі, культуры, глыбока адчуць сябе гаспадарамі свайго лёсу. Яна, гэта дружба, выраставала беларускі народ ад заняволення гітлераўскімі катамі і бебурнацамі — іх палітыкамі. Ёй, гэтай дружбе, Савецкая Беларусь абавязана і сваім хуткім паспяваннем аднаўленнем, і сённяшняй імклівай хатою ў камунізм.

Вось чаму сёння, у святочныя лініі дні, з новай сілай гучаць на свабоднай зямлі Беларусі словы Дзяржаўнага Гімна БССР, што ідуць з глыбін чалавечых сэрцаў:

Дружба народаў — сіла
народаў,
К шчасцю працоўных
сонечны шлях.
Горда ж узвіся ў светлае
высі,
Сцяг камунізма — радасці
сцягі!

В. ГРЫГОР'ЕУ.

Сёння НОМЕР

ДЛЯ ТЕХ, КТО НЕ ЧИТАЕТ
ПО-БЕЛОРУССКИ

Сколькі бы веков і тысячагоддзяў ні прайшло, у памяці чалавечества заўсёды будзе ярка сіяць незабытаемая дата — 22 апреля 1870 года, день, когда родился вождь пролетариата Владимир Ильич Ленин. Отмечая этот день, прогрессивное человечество отдаёт дань уважения и любви человеку, вся жизнь которого является собой пример служения народу, высокого подвига во имя счастья простых людей земли. Только благодаря дружбе народов, выкованной Лениным и его партией, белорусский народ смог создать первоклассную промышленность, механизированное сельское хозяйство, бурно развивать культуру и искусство, отстаивать свою независимость в борьбе с фашистскими оккупантами. 95-летию со дня рождения В. И. Ленина посвящена сегодня передовая статья номера «ШЛЯХАМ ІЛЬІЧА».

Недавно правительством СССР проведен ряд социальных мероприятий по повышению жизненного уровня советских людей. В результате принятого Закона о государственных пенсиях количество пенсионеров увеличилось с 618 тысяч до 823 тысяч человек. Размер среднемесячной пенсии увеличился в 2,3 раза, а ассигнования на пенсионное обеспечение возросли более чем в 5 раз и составили в 1964 году 211 миллионов рублей. Со статьей, рассказывающей о новом законе, выступает в газете заместитель министра социального обеспечения БССР В. И. Лузгин («ГАРАНТАВАНА КАНСТЫТУЦЫЯЙ»).

Нашим землякам в Канаде Надежде и Якубу Омелянцам адресуются материалы «ЖУРАВЫ НАД ШАРАШОВАМ». Неузнаваемо изменился их родной поселок за годы Советской власти. Шерешово входит вместе с деревнями Паддубичы, Манцы, Васьки в сельскохозяйственную артель «Парижская коммуна». Это большой колхоз, в распоряжении которого более 5000 гектаров земли, 14 тракторов, 10 автомашин, 3 комбайна и другая техника, крупные животноводческие фермы. На осушенных болотах в урочищах Волчья яма, Садовина, Высокая гора колхозники собирают высокие урожаи свеклы и картофеля. Хорошо живут односельчане Надежды и Якуба Омелянцов.

О необычном портрете, появившемся недавно в Минске, в музее истории Великой Отечественной войны, рассказывает корреспонденция «ПАРТ-РЭТ ГЕРОЯ». Дело в том, что не сохранилось ни одной фотографии Героя Советского Союза семнадцатилетнего партизана Алеши Лукашевича, павшего в бою с фашистами у деревни Зеленково. Однако художник Иосиф Капелян решил воссоздать его образ по описаниям знакомых, по детским фотографиям сестер, на которых Алеша был очень похож. И он добился успеха. Все, кто знал Лукашевича, глядя на портрет, с удивлением восклицают:

— Ну, как живой наш Алеша!

20-летию со Дня Победы посвящена также статья «ЗА МІНСК». Это небольшой рассказ о том, как члены боевого экипажа бомбардировщика — русский Полухин, белорус Ермолович, украинец Хамлюк — вместе мстили фашистам за родную землю.

Взволнованные письма прислали нам земляки М. Садко из США, Н. Колупанович, Л. и Г. Мартынюки из Канады. В них — впечатления, отзывы, глубокие раздумья о новой судьбе Родины.

Газета печатает важнейшие события недели из жизни страны, новости из-за рубежа, сообщения своих корреспондентов из городов и сел Белоруссии.

НАШЫ КАРЭСПАНДЭНТЫ ПАВЕДАМЛЯЮЦЬ

Брыгада прадзільшчыц Гродзенскага тонкасу-коннага камбіната, якой кіруе Валяціна Піскун, з'яўляецца адной з лепшых на прадпрыемстве. Калектыў камбіната аназаў Валяціна вялікае давер'е — выбраў яе сваім дэпутатам у гарадскі Савет. НА ЗДЫМКУ: Валяціна ПІСКУН (злева) і яе сяброўна па рабоце Людміла БАГДАНОВІЧ.
Фота А. ЛАУРУШКІ.

На старэйшым заводзе

Амаль ніколі не змаўкае шум у вялікіх цэхах: гудуць электраматоры, стукваюць шматтонныя прэсы і молаты, нібы бенгальскія агні, у паветры рассыпаюцца зеленаватыя іскры электразваркі.

У цэхах і аддзелах завода цяпер, акрамя рабочых, занята больш дзюжсот інжынераў і тэхнікаў. Былыя рабочыя сталі вопытнымі камандзірамі вытворчасці. Многія без адрыўу ад асноўнай работы атрымліваюць спецыяльную адукацыю ў вярчэрні і заводных тэхнікумах, інстытутах. Разам з бацькамі на заводзе працуюць іх дарослыя сыны. Тут цяпер не рэдкаць цэлыя дынастыі рабочых-спецыялістаў. У кавальска-зварачным цэху, напрыклад, шмат год прапрацаваў кацельшчыкам Іван Хадаровіч. Сваё майстэрства ён перадаў сынам Івану і Васілю. Яны замянілі на вытворчасці

бацьку і сталі перадавымі рабочымі. Тут жа працуюць і дзеці начальніка кавальска-зварачнага цэха Дзмітрыя Мартынава.

Добрая слава ідзе на заводзе пра слесараў бацьку і сына Курзенкавых, пра майстра-ліцейшчыка Данілу Краўцова і яго сына канструктара Аркадзія. Начальнік рамонтнага цэха Аляксандр Гароднікаў яшчэ нядаўна працаваў слесарам, потым скончыў машынабудаўнічы тэхнікум, і яму даверылі кіраваць калектывам рамонтнікаў.

Слава аб заводзе «Стромашына» далёка перайшла рубяжы Беларусі. Прадукцыю з маркай гэтага прадпрыемства ахвотна купляюць Румынія, Балгарыя, Індыя, Егіпет і многія іншыя краіны.

І. ВОКЧУС.

г. Магілёў.

Наваселлі ў Баханах

Адзін за другім спраўляюць наваселлі жыхары вёскі Баханы Касцюковіцкага раёна. Дамы яны будуць прасторныя, светлыя, пад шыфернымі і чаранічнымі дахамі. Калгаснікі Савелій Кавалёў, Міхаіл Барысенка і іншыя заканчаюць будаўніцтва новых дамоў

са шлакбетону. У вёсцы ўзведзены прыгожы будынак клубна са стаячнай інаўстановай; да паслуг калгаснікаў — бібліятэка, у якой налічваецца сем тысяч кніг. Ёсць тут і пошта, фельчарска-акушэрскі пункт, магазін, сярэдняя школа.

М. КАЗАНОУ.

Цудоўныя ў Мазыры артысты

Спытайце любога мазыраніна, ці аддасць ён свой тэатральны самадзейны калектыў у абмен на сапраўдных прафесіянальных акцёраў? Бадай, ніхто ў горадзе на гэта не згодзіцца. Вельмі ўжо любяць жыхары Мазыры свой народны тэатр, ганаранца яго поспехамі, захапляюцца яго акцёрамі — сваімі таварышамі.

Ды і паняцце «сапраўдны акцёр» значна расшырыла цяпер свае межы. Чым жа не сапраўдныя акцёры, напрыклад, друкар Марыя Прохарава, швачка Алена Буткевіч, былы шахцёр, а цяпер пенсіянер Аляксей Лаўнікевіч, выхавальніца дзіцячых ясель Ірына Харашчо, якія сыгралі дзесяткі роляў і з кожнай роляй зноў і зноў радалі глядачоў?

Ад рэжысёра многае залежыць у любым тэатры, а ў тэатры народным яго роля асабліва вялікая. Цудоўнымі педагогічнымі якасцямі валодае рэжысёр Мазырскага тэатра стары артыст І. Л. Касцялеў. Пацвярдзенняў гэтаму можна было б знайсці мноства, але трэба назваць адно, і яно галоўнае: Мазырскі народны тэатр саборнічаў за права ўдзельнічаць у рэспубліканскай Дэкадзе самадзейнага тэатральнага мастацтва з шаснаццаці дзясці калектывамі і выйшаў у Гомельскай вобласці на першае месца.

Народны тэатр стаў цэнтрам сцэнічнай культуры не толькі для самога Мазыра. Ва ўсіх кутках Палесся ведаюць мазырскіх артыстаў. Іх з нецярплівасцю чакаюць у вёсках і пасёлках. Кожны тыдзень то снежная параша, то пясчаны пыл клубіцца з-пад колаў тэатральнага аўтобуса, які імчыць па палескіх гасцінцах, несучы людзям радасць далучэння да свету мастацтва.

Л. ШЧАГЛОУ.

г. Мазыр.

ПО СЛЕДАМ ОДНОЙ ФОТОГРАФИИ

Среди немногочисленных фотографий Владимира Ильича Ленина есть несколько снимков, сделанных корреспондентом газеты «Правда» В. Лабодой в конце лета 1922 года в подмосковном местечке Горки. Здесь В. И. Ленин поселился в связи с резким ухудшением состояния здоровья и провел на отдыхе и лечении последние два года своей жизни.

Однажды, добившись разрешения врачей, Лабода обратился к Ленину с просьбой сфотографировать его. Владимир Ильич, который вообще не любил сниматься, на этот раз согласился довольно легко. Он попросил сестру Анну позвать на съемку своего племянника Виктора и восьмилетнюю дочь рабочего — Веру, которая жила в семье Ленина.

Недалеко от пруда стояла беседка, в которой Ленин часто отдыхал, а рядом, у аллеи — его любимая деревянная скамейка. Владимир Ильич вместе с женой Надеждой Константиновной Крупской уже ожидали здесь детей.

Корреспондент «Правды» сделал в тот день 11 снимков, на нескольких из них Ленин вместе с детьми. Эти фотографии хорошо знакомы советским людям.

Ты чья, девочка?

Однажды возле дома на Моховой улице в Москве остановился автомобиль, из которого торопливой походкой вышел человек невысокого роста. В пустом дворе не было ни души, если не считать девочки лет семи. Она стояла возле дома и ни во что не играла, была одета очень бедно, а в глазах ее разлилась спокойная, не по-детски серьезная грусть.

— Ты чья? — обратился к девочке незнакомец. — Как тебя зовут? Где твой папа?

Она ответила, растягивая слова:

— Зовут меня Вера. Мой папа умер, а мама работает дворником. А тебя как зовут?

— Меня — Ленин. Вот мы и знакомы. Шел 1921 год. Окруженная кольцом блокады, Советская Россия переживала разруху и голод. Тысячи детей, потерявших родителей, скитались по стране, висли на подножках поездов, попрошайничали. В стране свирепствовал тиф. Ленин дал указание об организации детских домов для сирот.

В доме на Моховой улице Ленин бывал часто. Здесь жила его сестра Анна. Она была больна, и Владимир Ильич часто навещал ее. От нее он узнал, что отец девочки — Иван Брусов умер три года назад и его жене Прасковье пришлось взять в руки метлу и убирать улицы. В семье Брусовых было семеро детей.

С тех пор Вера стала бывать в Горках.

Еще одна встреча

В том же 1921 году в Москву из деревни приехал 4-летний Виктор, сын младше-

В. И. Ленин и Н. К. Крупская с Виктором и Верой в Горках. Август—сентябрь 1922 года.

го брата Ленина — Дмитрия Ильича Ульянова, работавшего тогда уполномоченным Народного Комиссариата здравоохранения по курортам Крыма. Приезд Вити в столицу был вынужденным: в деревне у него умерла мать. Виктор Ульянов поселился в доме на Моховой улице, у тети Анны.

Навсегда сохранилась в его памяти первая встреча с Лениным. Когда Владимир Ильич вошел в комнату, Витя, деревенский мальчуган, полез прятаться за диван. Но Ленин посадил его на колени и спросил:

— Ты из деревни? Ну, как у вас там?

Мальчик принялся рассказывать разные деревенские новости и даже спел несколько частушек.

— Ленин смеялся, — вспоминал позднее Виктор Дмитриевич. — А я, довольный его вниманием, старался во всю.

В следующем году Виктора тоже отправили под Москву.

Под Москвой

— То были грустные дни, — вспоминает Виктор Дмитриевич Ульянов. — В Горках разговаривали вполголоса. Ленину было плохо. Частые посещения врачей вносили в наши настроения чувство смутной тревоги.

Вначале Вера и Виктор жили с Анной Ильичиной в

том же доме, где поселился Ленин с женой, в соседней комнате. Потом детей переселили подальше: врачи потребовали полного покоя для Ленина.

Когда Владимиру Ильичу становилось лучше, врачи разрешили ему совершать прогулки по парку. Ленин присаживался на корточки, когда разговаривал с малышами, играл с ними в «кошки-мышки», учил их пению и, как бы ни был занят, никогда не отгонял от себя.

Семья Ленина жила скромно. Когда кто-нибудь из родных приезжал из Москвы в Горки, Владимир Ильич не разрешал привозить с собой ничего, кроме хлеба, картошки и чая. Правда, узнав о болезни Ленина, крестьяне нередко присылали ему фрукты, а московские рабочие — сладости. Владимир Ильич просил немедленно отправить эти посылки в детские дома и больницы.

Обнинск, проспект Ленина

В этот подмосковный городок, в дом на проспекте Ленина, почти ежедневно почтальон приносит письма. Они адресованы пятидесятилетней женщине, у которой пробиваются искорки седины в волосах. Пионеры просят Веру Страунинг поделиться воспоминаниями о Ленине. Конечно, она старается, что-

бы ни одно письмо не осталось без ответа. И каждый раз прошлое отчетливо встает перед глазами.

Вера часто бывала в семье Ульяновых. Даже когда стала учиться в московской школе, на каникулы она непременно приезжала в Горки. Здесь был построен детский дом для детей, потерявших родителей в гражданской войне. Вера и Анна Ильичиной часто ходили туда с подарками.

Окончив среднюю школу, Вера работала вожатой пионерской дружины, затем делопроизводителем в Управлении делами Верховного Совета СССР. В 1939 году вышла замуж за Эдуарда Страунинга, слесаря московского завода, латыша по национальности. С 1955 года супруги Страунинг работают на первой атомной электростанции под Москвой: Вера — инспектором управления, Эдуард — оператором.

В их квартире много книг. На стене в строгой деревянной рамке фотография 1922 года: Ленин, Горки, досчатая скамейка...

Из книжного шкафа Вера Страунинг достает связки детских писем. На некоторых конвертах неровным почерком выведено: «Брусовой, которая жила у В. И. Ленина». Даже с таким адресом письма непременно находят ее.

Александр ХАРКЕВИЧ

СПАСИБО, ВЕСНА!

В права вступила
Новая весна —
И весь простор
Ее цветением вспенен.
Довольный,
Щурится на солнце
Ленин,
Отцовским сердцем
Радуясь за нас.

Любимый,
Близкий,
Русского закала,
Он все такой же —
Мудрый и простой.
Глядит вперед
Спокойно с пьедестала,
Овеянный
Великою мечтой.

Он нас ведет
К ее осуществленью,
А вслед,
Освобождаясь от оков,
Идут,
Держа на Ленина
Равнение,
Простые люди
Всех материков.

...Спасибо,
Благодатная весна,
Что пробудила ты
Поля и реки,
Что ты в апреле
Подарила нам
Такого дорогого
Человека!

Москва, Смоленская набережная

Виктора Дмитриевича Ульянова я застал дома. Вместе с 24-летним сыном Владимиром он ремонтировал телевизор.

— Сын — инженер по счетно-решающим приборам и устройствам, — объяснил Ульянов-старший, — его здесь слово решающее...

А как сложилась жизнь отца? В начале 30-х годов Виктор Ульянов окончил авиационный техникум. Это было время, когда начинала бурно развиваться отечественная авиация и профессия авиаконструктора была особенно популярной среди молодежи. Окончить высшее техническое училище ему не удалось — помешала война. Пришлось бросить учебу и поступить технологом на завод. Теперь он работает начальником центральной лаборатории на машиностроительном заводе.

Максим Горький в своих воспоминаниях о встречах с Лениным рассказывает, что однажды у них зашел разговор о детях. «Вот эти будут жить уже лучше нас: многое из того, чем жили мы, они не испытывают. Их жизнь будет менее жестокой», — сказал Ленин. И он очень верил в это. И не ошибся.

Е. ДВОРНИКОВ.
АПН.

ТРИ ВЫМЯРЭННІ

УРЫВАК З ПАЭМЫ

Не ведай бы ні Пушкіна, ні Гётэ,
Не бачыў бы палотнай Рафаэля,
Астайся б невядомым Цыялкоўскі,
А Маякоўскі кайданы б насіў.

Вучоных і канструктараў не мелі б,
Не сустракалі б нашых касманаўтаў,
Не рыхтавалі б новых да палётаў,
Бо іх у нас напэўна б не было.

Калі б не рэвалюцыя, не Ленін,
Калі б не камсамольскія пуцёўкі,
Не светлыя чытальні інстытутаў,
Нам бы сваіх каханых не сустрэць.

Усё жыццё тады пайшло б іначай:
Былі б у нас цяпер другія сем'і,
Другія дзеці і сябры другія,
А тых, што ёсць, ніколі б не было.

Руда рудзела б пад гарой Магнітнай,
Гула б тайга на берагах Амура,
Каля Старобіна ляжалі б сільвініты,
А на Палессі панавалі кафтун...

Павінен стаць быў Леніным Ульянаў,
Каб увабраць любові і гнеў народа,
Пакаіць самых дурных і адважных
І павярнуць усёй планеты лёс.

Мы ўсе яго сучаснікі, мы сведкі,
Як ён жыццё і лёсы перайначыў,
І нашых нашчадкаў пазайздросцяць,
Што продкі іх пры Леніне жылі.

Я азіраюся і думаю заўсёды:
А што было б, каб не з'явіўся Ленін,
Каб у кастрычніку не паднялі паўстання,
Каб не ўвайшла «Аўрора» у Нямву?

Сядзеў бы я і сёння ў курнай хаце,
Тачыў бы верацёны пры лучыне,
Насіў бы лапці, зрэбныя кашулі
І вечным бы нябоімчыкам быў,

А белы свет канчэйся б за пагоркам,
І толькі б не канчаліся нястачы,
І толькі крыўды, гора і знявагі
Я ў спадчыну б унукам перадаў.

О ВЫМЫСЛАХ ЖУРНАЛА

Л. ГАТОВСКИЙ,
член-корреспондент
Академии наук СССР

„ТАЙМ“

Американский журнал «Тайм» недавно изумил мир сообщением о том, что «Россия заимствует у капиталистов». Так называется опубликованная им статья. Если поверить откровениям журнала «Тайм», то Советский Союз якобы порывает с основами социалистической экономики и переходит на капиталистические основы как в хозяйственной практике, так и в теории. Только и всего. Ни больше и ни меньше.

Подобные нелепейшие утверждения все чаще встречаются за последние месяцы на страницах буржуазной прессы. И в этом смысле статья «Тайма» довольно типична. В ней представлен классический набор аргументов, рассчитанных на людей неосведомленных и просток.

Аргумент № 1. Марксизм, оказывается, отрицает роль экономических стимулов при социализме. Вот как изображает «Тайм» позицию марксизма в этом вопросе: «Людей, — утверждает марксизм, — можно заставить работать, как солдат или святых, только ради блага государства». Поскольку же в СССР происходят интенсивные поиски эффективных путей усиления экономических стимулов, то это, по мнению журнала, и свидетельствует о крахе всей марксистской экономической концепции. Как видим, доказательство не отличается

сложностью. Сначала марксизму приписываются ничего общего с ним не имеющие утверждения, а затем, поскольку эти карикатурные вымыслы не находят себе в СССР места, объявляется, что и сам марксизм ниспровергнут. Не очень ловко сработано, да что с «Таймом» поделаешь...

На самом же деле экономическое стимулирование производства (через заработную плату, премии, поощрительные фонды, прибыль, кредит и т. д.) относится к самой сути социализма. И чем развитее социализм, тем действительнее эти стимулы. Широко известно коренное положение Ленина о том, что строить социализм и коммунизм нужно на личной заинтересованности, на хозяйственном расчете. Ленинский принцип материальной заинтересованности предприятий, каждого работника в высоких хозяйственных результатах имеет первостепенное значение для социалистического и коммунистического строительства. И если этот принцип порой нарушался в нашей практике, то не по требованию марксистско-ленинской теории, а вопреки ей. Проводимое сейчас в СССР устранение подобных недостатков ведет, разумеется, к укреплению социализма.

Аргумент № 2. То, что в СССР сейчас поднимается значение прибыли как показателя

качества работы предприятия и как источник стимулирования, является, по заявлению журнала, «красноречивым фиаско одного из основных кредо коммунизма: что стимул при-

были представляет собой зло и что он не нужен для функционирования общества». «Методика» и здесь все та же. «Тайму» дела нет до того, что ленинская концепция экономического строительства буквально пронизана идеей всемерного развития и укрепления хозяйственного расчета, включающего в качестве неперемennого и важнейшего элемента рентабельность. Ленин нередко прямо называл хозрасчет коммерческим расчетом. Он писал о настоятельной необходимости «добиться безубыточности и прибыльности каждого госпредприятия».

Хозяйственный расчет, рентабельность — неотъемлемые категории социалистической экономики. А экономии рабочего времени классики марксизма относили к первому закону социалистической экономики.

Аргумент № 3. В СССР выдвигаются предложения ввести процентные отчисления из прибыли предприятий в государственный бюджет за используемые ими производственные фонды. Как заявляет «Тайм», это есть не что иное, как чисто буржуазный принцип — проценты на капитал. Приняв этот принцип, экономика СССР будет походить по капиталистическому пути.

Но откуда следует, что процент, взимаемый социалистическим государством за социали-

стические фонды и идущий в социалистический бюджет, становится капиталистической категорией? Для этого нет и подобия сколько-нибудь разумных доводов. Здесь полная аналогия с процентом за кредит в СССР, который существует уже почти полвека.

Аргумент № 4. В СССР взята линия на развитие прямых связей между промышленными и торговыми предприятиями, на более тесную увязку производственных программ со спросом, на стимулирование работы предприятий в зависимости от соответствия их продукции потребностям рынка и т. д. По мнению митрофанушек из журнала «Тайм», все это не оставляет «камня на камне от советского экономического здания» и полностью противоречит коренным принципам социализма.

Между тем основная функция социалистической торговли — увязка производства со спросом, с потреблением. Классики марксизма всегда подчеркивали, что производство является общественно-необходимым лишь в той мере, в какой оно удовлетворяет общественные потребности, что производство не самоцель, а средство удовлетворения потребностей. Все более полное удовлетворение потребностей, запросов населения составляет цель социалистического производства,

провозглашенную в Программе КПСС.

Аргумент № 5. Журнал утверждает, что развитие торговых методов, усиление роли прибыли, экономических стимулов в СССР означает отказ от централизованного планирования и капитуляцию перед рыночной стихией.

Прежде всего ни один советский экономист не предлагал отказаться от централизованного планирования (его преимуществ не отрицают ныне даже многие буржуазные экономисты). Речь идет о другом: о сочетании централизованного планирования с развитием хозяйственной инициативы предприятий и усилением экономических стимулов. Наша формула гласит: «Сделать то, что выгодно обществу, выгодным и для предприятия». Это значит, что ведущим, направляющим началом являются интересы общества, его централизованный план.

Усиление роли хозрасчетных стимулов в СССР вытекает из принципов марксистско-ленинской экономической теории и ведет к укреплению экономических позиций социализма. Такой вывод, конечно, неприятен «Тайму». И все же удивляет: до какой жизни дошел «Тайм», если он вынужден проповедовать такими топорными вымыслами!

Resistance Fighters

The Resistance movement was a component part of the great battle waged by the progressive forces of the world against fascism and aggression. As an active form of anti-fascism it emerged and matured during the Second World War mainly in Europe — from Norway to Greece and from France to the temporarily occupied Western regions of the Soviet Union, where hundreds of partisan detachments were active. It was joined by people of different nationalities, creeds and political affiliations who were united by the desire to fight the common enemy. The Resistance movement reached its peak in Europe after the rout of the nazi hordes on the banks of the Volga.

Soviet people who happened to be in other countries during the war displayed undying love for their country, and infinite faith in the cause of the Soviet people, of the peoples of Europe. No temporary setbacks or the rigours of war were able to break their will or their morale.

Common aims, mutual support and the common fate of the Resistance members gave the movement a profoundly international character.

Fighting jointly with Frenchmen, Italians, Belgians, Greeks, Norwegians, Serbs, Croats and other nationalities within the European Resistance were many Soviet nationalities — Russians, Ukrainians, Georgians, Armenians, Azerbaijanians, Ossetians, Udmurts, Karelians, Turkmen, etc.

The valour of the Soviet soldiers was thought highly of by the peoples and governments of other countries. Hundreds of Soviet Resistance fighters received foreign awards. The only foreigner to whom a gold medal was awarded in Italy for military valour in the 1943-1945 national-liberation war was Fyodor Poletayev, a Soviet soldier who was killed in Liguria. He became a national hero of Italy and was awarded the title of Hero of the Soviet Union here. When the war was over, many Soviet patriots who had fought against the nazis in other countries were decorated with Soviet orders and medals.

From an organisational point of view the fight waged by Soviet people in other countries varied. In Norway and Bulgaria, and to a certain extent elsewhere, they acted individually or in small groups.

In Greece a Soviet company commanded by I. Barsukov and some other detachments were active.

In Italy there were not only small groups and detachments, but bigger units as well, in particular a Russian shock battalion commanded by V. Pereladov.

There were big units and even brigades operating in Yugoslavia, Poland, Czechoslovakia and Belgium. Such were the units commanded by N. Slugachev and A. Kuznetsov in Poland, the Jan Zizka international brigade commanded by D. Murzin in Czechoslovakia, a Soviet shock brigade commanded by A. Dyachenko in Slovenia, and a Soviet partisan brigade «For Motherland» commanded by D. Shukshin in Belgium.

Operations by Soviet partisans were on a particularly big scale in France. Gaston Laroche, one of the officers of the National Front of France who maintained direct contact with Soviet Resistance fighters in that country, has remarked that it is impossible to produce a history of France's liberation without describing the struggle waged by Soviet people shoulder to shoulder with Frenchmen.

French patriots gave invaluable assistance to Soviet soldiers. At the risk of their lives they helped Soviet POWs escape from camps, gave them shelter, clothing and food and helped to establish contact with partisans.

Vasily Porik, a Soviet citizen who fought with the French Resistance, earned the title of Hero of the Soviet Union. His name is a symbol of the fraternity of Soviet and French partisans. The Soviet Government highly appreciated the assistance given by the French to our soldiers during the war and in September last decorated a group of French citizens.

Soviet people made a large contribution to the Resistance movement in the West. They played a big part in the national partisan movements, in the achievement of common victory.

It is particularly gratifying for all of us to recall these facts on the eve of the 20th anniversary of the rout of fascism. These facts should never be forgotten — the FRG policy of rehabilitating nazi criminals, and the rising tide of revanchism cannot but arouse the anger and indignation of all true patriots.

The Resistance fighters did not give their lives in order that their ideals — freedom, peace and international friendship — might be threatened once again.

ПРАЎДА АБ ЗЛАЧЫНСТВАХ

Снежаны 1942 года. У тыя часы рана ташылі агні ў дамах. Людзям не дазвалялі выходзіць на вуліцу. Часам цішыню парушала ватага ўзброеных фашыстаў, якія вярталіся з чарговага «збору» ў сельніцтва «яек», «млека».

Аднойчы вечарам, расказвае калгаснік сельгасарцелі «Бальшавік» Хоцімскага сельсавета Касцюковіцкага раёна М. Аксенка, мы сядзелі з жонкай і ўспаміналі сваіх дзяцей: Пятра, Марыю і зяця Аляксандра, якія ваявалі ў мясцовым партызанскім атрадзе. Цяпер іх няма ў жывых: яны загінулі ў барацьбе за сваю Радзіму.

У той памятны вечар цішыню нашага дома парушыў моцны стук у дзверы. Двое немцаў з паліцэйскім увайшлі ў дом і перавярнулі ўсё ўверх дном. Мяне забралі з сабою.

Ноч я правёў у халоднай камеры Хоцімскага жандармерый. Ранаіцай выклікалі на допыт. За сталом сядзелі тры нямецкіх афіцэраў. Як я даведаўся пазней, гэта былі ваенны камандант оберштабфельдфебель Баст Герман, начальнік жандармерый оберлейтэнант Лінц і перакладчык. Тут жа стаяла некалькі паліцэйскіх. Адзін з немцаў паказаў рукой на крэсла.

— Курыце, — сказаў перакладчык. Я адмовіўся. Пасля гэтага твар аднаго з немцаў адразу стаў злым, і пачалося...

Мяне моцна білі. Як на рускай, так і на нямецкай мовах я добра разумеў пытанне катаў: дзе партызаны? Так было некалькі дзён. Апошні раз я ачуняў у той жа халоднай камеры, увесь збіты, без адзінага зуба ў роце. Пасля катаванняў я застаўся калекам на ўсё жыццё.

Ды ці толькі гэта тварылі лінцы, германцы і ім падобныя? Вось што гаворыцца ў акце ад 9 снежня 1944 года камісіі па расследаванні злачынстваў, учыненых гітлераўцамі ў перыяд акупацыі Беларусі: «На працягу часовай акупацыі Хоцімскага раёна Магілёўскай вобласці БССР з жніўня 1941 па верасень 1943 года нямецка-фашыцкія захопнікі рабілі масавае, сістэматычнае знішчэнне мірных, ні ў чым не вінаватых савецкіх грамадзян. Папіраючы міжнародныя нормы права, нямецка-фашыцкія вылюдкі ў перыяд «гаспадарання» ў раёне закатавалі, расстралялі і ўгналі ў рабства ў Германію 1 294 чалавекі. У тым ліку закатавана і расстраляна 869 чалавек, сярод іх 293 жанчыны і 287 дзяцей, вывезена ў Германію 425 чалавек...»

Не! Гэта не выдумка. Гэта праўда аб злачынствах былога ваеннага каманданта оберштабфельдфебеля Баста Германа, начальніка жандармерый оберлейтэнанта Лінца і іх падручных.

Добра вядома, што ў ліпені 1942 года немцы сабралі больш 500 чалавек, у асноўным яўрэяў па нацыянальнасці, у будынку адной са школ Хоцімска. Па сутнасці, гэта быў канцлагер. У жніўні ўсіх, хто застаўся ў жывых, выстраілі па два чалавекі ў суправаджэнні канвою павялі па вуліцы Пралетарскай.

— Пасля таго, — гаворыць жыхар Хоцімска Д. Грышчанка, — як калона асуджаных на смерць людзей прайшла міма майго дома, да мяне падышоў паліцэйскі Барысенка. Ён загадаў запрэгчы каня, заехаць у школу, забраць там лапаты і прывезці іх да льнозавода.

Каля льнозавода мяне спынілі ў 30—40 метрах ад месца расстрэлу. Я бачыў толькі застаўшыся жанчыны. Яны складвалі на аўтамашыны, што стаялі побач, сваё адзенне і па 5 чалавек заходзілі ў яму. Іх расстрэльвалі немцы з пісталетаў. Потым стралялі ў яму паліцэйскія з карабінаў, відаць, дабівалі тых, хто падаваў прызнакі жыцця. Роў закапвалі паліцэйскія пад наглядам немцаў.

Тут прыведзена толькі частка тых страшэнных злачынстваў, якія чыніліся на савецкай зямлі гітлераўцамі. Народы памятаюць гэта і патрабуюць суровага пакарання вінаватых!

П. ЧЫЖОУ.

Незгодна з прынятым кангрэсам «закон о гражданских правах», двери избирательных участков в южных штатах США фактически закрыты для негров.

Чакаем гасцей!

Фотаэцюд І. Стэца.

ВОПРОСОВ

ЧТО ТАКОЕ СОВЕТСКИЕ ПРОФСОЮЗЫ?

ОСНОВАТЕЛЬ Советского государства В. И. Ленин назвал профсоюзы «школой коммунизма». Это самая массовая организация СССР: в ней 68 миллионов человек.

На Западе нередко утверждают, что советские профсоюзы менее активны, чем профсоюзы в капиталистических странах. В частности, указывают на то, что у нас они не организуют забастовок. Но позволительно заметить: против кого должны бастовать советские рабочие? Против самих себя!

Впрочем, конфликты бывают.

...Администрация одного из цехов Кишиневского механического завода без согласования с профсоюзной организацией изменила расценки. Узнав об этом, заводской профсоюзный комитет решил обсудить вопрос на своем заседании. Представитель администрации доказывал, что начальник цеха якобы имеет право единолично решать вопрос о введении новых норм. Завком

с этим не согласился. Новые нормы он вынес на обсуждение рабочих. Они поправили хозяйственников — на некоторые детали согласились снизить расценки даже больше, чем предложила администрация, на другие — решили оставить без изменений. В результате был составлен новый проект. Его обсудила комиссия по труду и зарплате, потом — заводской профсоюзный комитет. И уже после этого утвердил директор завода.

Таков один из многих вопросов, которые решают на производстве советские профсоюзы. Они же заботятся об улучшении материального положения трудящихся, охраняют их права, решают многие экономические и политические задачи, участвуют в управлении производством, заботятся о безопасности труда и быте людей.

На Черноморском побережье Крыма и Кавказа, на золотых пелесах Волги и Днепра,

в живописнейших местах страны раскинулась сеть профсоюзных здравниц, в которых ежегодно отдыхают миллионы людей. Большинство из них пользуются льготными путевками, оплачивая лишь 30 процентов их стоимости. Низкооплачиваемые и больные получают путевки бесплатно.

Львиная доля расходной части профсоюзного бюджета идет на содержание домов отдыха, санаториев, детских яслей и садов, пионерских лагерей. Кроме того, профсоюзы владеют огромным количеством спортивных сооружений, клубов, домов культуры, библиотек, которыми советские люди пользуются практически бесплатно.

Источник средств профсоюза — взносы его членов, а также доходы от подсобных хозяйств и зданий. Примерно 75 процентов членских взносов идет на нужды самой первичной профсоюзной организации.

Член профсоюза СССР имеет преимущества перед остальными трудящимися. Например, он получает повышенное пособие по временной нетрудоспособности, в первую очередь обеспечивается путевками в дома отдыха и санатории.

ОТВЕТОВ

Міхась МАШАРА

КАЛІ ДЗЕНЬ АДЫХОДЗІЦЬ

Калі дзень адыходзіць і на зямлі кладзе доўгія цені, сэрца тужыць паціху аб і ўспываюць у ім летуценні.	Гэта песень не спетых напевы дзесь у далях знікаюць без шуму.	зноў выходзіць усё на паверку ад калыскі да самага сёння.
На дне памяць сквапліва праляцеўшыя дні і мінуты. Дакранешся—яны ажываюць, адны шчасцем, другія пакутай.	Адживаюць у сэрцы ўспаміны, прамінуўшыя радасць і гора. Адыйдзе так усё і дзесь згіне...	Усе страты, памылкі, і жалі, і надзеі нязбыўшыхся мары абжыліся... дамашнімі сталі, не пякуць ужо сэрца пажарам.
Нібы ціхія ветры на дрэвах, шаласцяць, пралятаючы, думы.	Не вярнуць нам і міга з учора!	Калі сонца заходзіць і вечар над зямлёю зарой палымее, дзень не ўвесь патанеае у вечнасць, пакідае на новы надзею.
	А зірнеш у душу—бы ў люстэрку, з глыбіні перажытых бяздонняў	

1965 г.

ВРАГИ СВОИХ НАРОДОВ

изданий. Он опубликовал в советской печати ряд статей об актуальных проблемах международной жизни и латышской эмиграции. В 1963 году он написал книгу «Размышления», которая вызвала живой интерес как у советских, так и у зарубежных читателей.

Новая книга Мунтерса «Враги своих народов» явилась результатом долголетних размышлений и исследований автора. В ней на большом фактическом материале показана неприглядная роль буржуазного национализма, который всегда при первом удобном случае (как это делают и белорусские буржуазные националисты) продвигает и продает интересы своих народов.

Книга Мунтерса — подробный рассказ о предательской деятельности так называемой АПНЕ («Ассамблеи плененных наций Европы»), созданной и финансируемой Центральным разведывательным управлением США. Автор доказывает многочисленными документами, что АПНЕ никогда не служила интересам народов Центральной и Восточной Европы, стремящихся жить в мире и дружбе. И как бы ни оправдывались члены этой «Ассамблеи», какие бы политиканские сальто-мортале они ни выделывали, наши соотечественники в эмиграции не должны забывать, что АПНЕ — это орудие холодной войны, раковая опухоль на теле человечества.

Книга Мунтерса несомненно вызовет интерес среди эмигрантов. Скоро она будет издана и на английском языке.

Латвийское государственное издательство выпустило в свет интересную книгу, которая называется «Враги своих народов». Автор этой книги Вильгельм Мунтерс с 1936 по 1940 год был министром иностранных дел буржуазной Латвии. Мунтерс был в те годы известной личностью в международной жизни. Начиная с 1931 года, он принимал участие во всех заседаниях Лиги Наций как представитель латвийской делегации. Ему также принадлежала решающая роль в определении внешней политики буржуазной Латвии.

В период культуры личности Мунтерс несколько лет находился в тюрьме. Впоследствии он работал переводчиком на транкторном заводе во Владимире, а затем вернулся в Ригу. Сейчас Мунтерс является сотрудником редакции «Известий Академии наук Латвийской ССР», а также других научных

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ БАНК СССР БЮЛЛЕТЕНЬ КУРСОВ ИНОСТРАННЫХ ВАЛЮТ АПРЕЛЬ 1965 Г.

Наименование валюты	Курс в руб.
Австралийские фунты за 1	2,00
Австрийские шиллинги за 100	3,49
Английские фунты за 1	2,51
Аргентинское песо за 100	0,60
Бельгийские франки за 100	1,81
Болгарские левы за 100	76,92
Венгерские форинты за 100	7,67
Марки Германской Республики за 100	40,50
Марки Федеративной Республики Германии за 100	22,64
Голландские гульденны за 100	25,01
Канадские доллары за 1	0,83
Польские злотые за 100	22,50
Румынские леи за 100	15,00
Доллары США за 1	0,90
Финляндские марки за 100	28,13
Французские франки за 100	18,37
Чехословацкие кроны за 100	12,50
Шведские кроны за 100	17,52
Швейцарские франки за 100	20,72
Югославские динары за 1.000	1,20
Японские иены за 1.000	2,51

РЕДАКЦИОННАЯ КАЛЕГИЯ

НАШ АДРАС:

МІНСК, ЛЕНІНСКІ ПРАСПЕКТ, 77, ДОМ ДРУЖЫ.
РЕДАКЦЫЯ ГАЗЕТЫ «ГОДАС РАДЗІМЫ»
ТЭЛЕФОНЫ: 6-19-31, 6-97-92, 7-29-32

Спорт

ЧАТЫРЫ ГАДЫ У БІРМАНСКИХ СПАРТСМЕНАУ

Заслужаны трэнер СССР, загадчык кафедры футбола Беларускага дзяржаўнага інстытута фізічнай культуры М. Базыненкаў па запрашэнні футбольнай федэрацыі Бірмы каля 4 гадоў працаваў трэнерам нацыянальнай футбольнай каманды гэтай краіны. Нядаўна ён вярнуўся ў Мінск. Сваімі ўражаннямі аб знаходжанні ў Бірме М. Базыненкаў падзяліўся з карэспандэнтам БЕЛТА.

Бірманцы вельмі любяць футбол. На матчах, якія круглы год праводзіцца не толькі ў сталіцы краіны Рангуне, але і ў правінцыяльных гарадах, трыбуны стадыёнаў заўсёды бываюць перапоўненыя. Нават будыйскія манахі не прапускаюць гульні.

І ўсё ж, нягледзячы на вялікую папулярнасць, футбол у Бірме знаходзіцца не на высокім узроўні: на першынствах Паўднёва-Усходняй Азіі нацыянальная каманда вышэй за восьмае месца не ўзнімалася. Запрошаныя трэнеры — англічане не імкнуліся даць камандзе сучасную школу гульні, лічылі, што дасягнутага ўзроўню для бірманцаў зусім дастаткова.

Сістэму трэніроўкі каманды даваўся мяняць кардынальна. Трэба сказаць, што савецкая школа спадабалася ўсім ігракам і кіраўнікам федэрацыі футбола.

У жніўні 1961 года ў Рангуне праводзіліся спартыўныя гульні Паўднёва-Усходняй Азіі. Футбольная каманда Бірмы на гэтых гульнях упершыню ўвайшла ў лік прызёраў, заваяваўшы другое месца і сярэбраны медаль. Наша айчынная школа

гульні дала свае станоўчыя вынікі нават пасля некалькіх месяцаў трэніроўкі.

Далейшыя поспехі нацыянальнай каманды Бірмы красамоўна пацвердзілі гэта. На працягу 1962—1964 гадоў бірманскія футбалісты дабіваліся перавагі ў сустрэчах з камандамі Паўднёвай і Паўночнай Карэі, Японіі, Кітая, Індыі. У 1964 годзе Бірма выйграла першынство па футболе Паўднёва-Усходняй Азіі.

Заканчваючы гутарку, М. Базыненкаў сказаў: — За гады правядзення ў дружалюбнай Бірме, я выдаў там дзве кнігі «Футбол», якія з'яўляюцца метадычным дапаможнікам для падрыхтоўкі футбалістаў, арганізаваў чатыры школы трэнераў.

Уражання аб гэтай далёкай краіне засталіся самымі цёлымі: людзі там жывуць працавітыя, яны высока цэняць заваяваную пасля каланізатарскага рэжыму свабоду і бескарысліваю дапамогу брацкага савецкага народа.

ПЕРАМОЖЦЫ ТУРНІРА У ТБІЛІСІ

Шэсць з васьмі першых месца заваявалі ў Тбілісі савецкія атлеты ў традыцыйным турніры па вольнай барацьбе, у якім выступалі спартсмены Балгарыі, Турцыі, Польшчы, Манголіі, Фінляндыі і СССР. Вось імёны пераможцаў гэтых спаборніцтваў (у парадку вагавых катэгорый): бакінец Р. Самедаў і А. Аліеў з Махачкалы, Э. Тодараў (Балгарыя), тбілісцы З. Берыяшвілі, Г. Сагардзе і А. Цхаўрэбаў, А. Аік (Турцыя) і А. Мядзведзь з Мінска.

НА ЧАЦВЕРТЫМ МЕСЦЫ

У Харкаве скончылася ўсеагульнае першынство школьнікаў па шахматах. Юныя спартсмены Беларусі занялі чацвёртае месца.